SVOBODA NENÍ SAMOZŘEJMOST

MŮŽEME O NI PŘIJÍT. A MŮŽEME JI TAKÉ CHRÁNIT.

Svobodně mluvit, rozhodovat se, věřit, nesouhlasit. Dnes nám to připadá samozřejmé. Ale nemusí to tak být. Naše historie je toho důkazem.

ZÁJMY MOCNÝCH DŮLEŽITĚJŠÍ NEŽ ČLOVĚK

Od roku 1948 do listopadu 1989 v Československu neomezeně vládli komunisté. Byla to čtyři desetiletí nesvobody, pronásledování, věznění a strachu. Lidé přicházeli o život, o práci, o možnost studovat, cestovat, svobodně vyjadřovat své názory nebo žít podle svého svědomí.

Podobnou zkušenost přinesly i jiné totalitní režimy. Ať už se zaštiťovaly jakoukoli ideologií, měly společné jedno: člověk a jeho důstojnost museli ustoupit zájmům mocných.

TOTALITA NEZAČÍNÁ AŽ ZA MŘÍŽEMI

Nesvoboda nezačíná teprve tehdy, když někdo skončí ve vězení. Nebezpečné je už to, když se lidé rozdělují na ty správné a nežádoucí. Když se umlčují nepohodlné názory, šíří nenávist a mocní přestávají respektovat pravidla.

Papež Jan Pavel II., který sám zažil nacismus i komunismus, varoval před každou mocí, která nerespektuje lidskou důstojnost. Žádný stát, strana ani většina nemá právo člověka ponižovat a zbavovat ho základních práv.

SVOBODA ZAČÍNÁ U KAŽDÉHO Z NÁS

Svobodu nechráníme jen při volbách nebo velkých historických událostech. Chráníme ji také tím, jak jednáme s druhými. Jestli dokážeme naslouchat člověku s jiným názorem. Jestli se zastaneme někoho, komu se ubližuje. Jestli máme odvahu říkat pravdu, i když je to nepohodlné.

Každý člověk má nezcizitelnou důstojnost, protože je stvořený k Božímu obrazu. Nikdo proto nesmí být pouhým nástrojem v rukou mocných. Svoboda není samozřejmost. Je to dar i odpovědnost. A stojí za to ji chránit – pro sebe i pro druhé.

Inspirováno papežem Janem Pavlem II. z encykliky Centesimus annus (1991).